

Χρήση ουσιών, αλκοόλ, κάπνισμα & άλλες εξαρτητικές συμπεριφορές

στους εφήβους

Σύνοψη Κύριων Ευρημάτων της Πανελλήνιας έρευνας του ΕΠΙΨΥ για τη χρήση ουσιών, άλλες εξαρτητικές συμπεριφορές και την ψυχοκοινωνική υγεία των έφηβων-μαθητών
Έρευνα ESPAD

Σύνοψη

Παρουσιάζονται συνοπτικά τα **κύρια ευρήματα** της πιο πρόσφατης (2024) «Πανελλήνιας έρευνας για τη χρήση ουσιών, άλλες εξαρτητικές συμπεριφορές και την ψυχοκοινωνική υγεία των έφηβων-μαθητών» (Έρευνα ESPAD) που υλοποιεί το ΕΠΙΨΥ ανά τετραετία.

Η ESPAD αποτελεί διεθνώς τη μεγαλύτερη διακρατική έρευνα για τη χρήση ουσιών, το αλκοόλ και άλλες εξαρτητικές συμπεριφορές και συμπεριφορές υψηλού κινδύνου στους εφήβους που βρίσκονται στην κρίσιμη αναπτυξιακή ηλικία των 15-16 ετών.

Πανευρωπαϊκά, η έρευνα ESPAD υλοποιείται σε 37 χώρες, σε συνεργασία με τον Οργανισμό της ΕΕ για τα Ναρκωτικά (EUDA).

Η παρούσα έκδοση είναι συνοπτική, αποσκοπεί στο να δώσει μια γενική εικόνα της κατάστασης και συνοδεύει την αντίστοιχη έκδοση του EUDA με τίτλο “Key findings from the 2024 European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs (ESPAD)”.

Περιεχόμενα

1. Χρήση ουσιών
2. Οινοπνευματώδη
3. Κάπνισμα
4. Τυχερά παιχνίδια
5. Ηλεκτρονικά παιχνίδια
6. Μέσα κοινωνικής δικτύωσης
7. Η ESPAD με μια ματιά

Σημαντική μερίδα 16χρονων μαθητών στην Ελλάδα και πανευρωπαϊκά κάνουν χρήση ουσιών, καταναλώνουν αλκοόλ, καπνίζουν ή/και υιοθετούν συμπεριφορές όπως π.χ., τυχερά παιχνίδια και υπερβολική ενασχόληση με ηλεκτρονικά παιχνίδια και μέσα κοινωνικής δικτύωσης που θέτουν σε κίνδυνο τη σωματική και την ψυχοκοινωνική τους υγεία.

Συγκριτικά με τις άλλες χώρες που συμμετέχουν στην πανευρωπαϊκή έρευνα ESPAD, τα ποσοστά στην Ελλάδα είναι το 2024 πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο:

- στους δείκτες που αφορούν τη χρήση κάνναβης, συμπεριλαμβανομένου του πόσο εύκολο θεωρούν ότι τους είναι να βρουν κάνναβη
- σε όλους σχεδόν τους δείκτες που αφορούν την κατανάλωση αλκοόλ (με εξαίρεση τη μέθη για την οποία η Ελλάδα είναι κοντά στο μέσο όρο)
- σε όλους σχεδόν τους δείκτες για το κάπνισμα παραδοσιακών και ηλεκτρονικών/vape τσιγάρων, συμπεριλαμβανομένου του ποσοστού των εφήβων που θεωρούν «εύκολη» την πρόσβαση σε αυτά και
- σε όλους σχεδόν τους δείκτες που αφορούν στην ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια (με εξαίρεση τον πιθανό εθισμό για τον οποίο το ποσοστό στην Ελλάδα είναι κοντά στο μέσο όρο).

Διαχρονικά, τα ποσοστά στην Ελλάδα είναι το 2024 αυξημένα:

- σε όλους τους δείκτες που αφορούν τη χρήση ουσιών, συμπεριλαμβανομένης της αντίληψης περί «εύκολης» πρόσβασης στην κάνναβη
- στην υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ (5+ ποτά στη σειρά στην ίδια περίσταση) και τη μέθη
- στο κάπνισμα παραδοσιακών και ηλεκτρονικών/vape τσιγάρων, συμπεριλαμβανομένου του ποσοστού όσων δοκίμασαν σε πολύ μικρή ηλικία
- σε όλους σχεδόν τους δείκτες που αφορούν τα τυχερά παιχνίδια (με εξαίρεση το επίγειο παιχνίδι, του οποίου το ποσοστό παραμένει σταθερό)
- σε όλους σχεδόν τους δείκτες ενασχόλησης με τα ηλεκτρονικά παιχνίδια στα κορίτσια και
- στα προβλήματα από τη συχνή ενασχόληση με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Ένας στους 8 (13%) 16χρονους στην Ελλάδα έχει κάνει έστω και μια φορά χρήση κάποιας (οποιασδήποτε) παράνομης ουσίας (Γ1)—στην πλειονότητά τους (11%) κάνναβη (Γ3). Ένας στους 3 (34%) εφήβους θεωρεί ότι θα του/της ήταν «αρκετά» ή «πολύ εύκολο» (στο εξής εύκολο) να βρει κάνναβη εάν το θελήσει (Γ11). Πολύ πρόσφατη χρήση κάνναβης (μέσα στις 30 τελευταίες ημέρες, τρέχουσα χρήση) αναφέρεται από το 6,2% των εφήβων (Γ7). Σε ποσοστό 2,0% αναφέρεται χρήση της ουσίας σε πολύ μικρή ηλικία (≤ 13 ετών, Γ9). Μεταξύ όσων έκαναν πρόσφατα (μέσα τους τελευταίους 12 μήνες) χρήση κάνναβης, το 4,2% κάνουν—σύμφωνα με ειδική κλίμακα*-προβληματική χρήση. Χρήση κάποιας άλλης ουσίας -εκτός κάνναβης- αναφέρεται από το 4,8% των εφήβων (Γ5).

Διαχρονικά

Το ποσοστό των 16χρονων που έχουν κάνει χρήση κάποιας παράνομης ουσίας είναι στην Ελλάδα σημαντικά αυξημένο το 2024 (13%) συγκριτικά με το 2019 (9,4%), αλλά και με οποιαδήποτε άλλη περίοδο την τελευταία 25ετία (Γ2). Γενικά σε εύρος 25ετίας, παρά τις μικρές διακυμάνσεις στα ενδιάμεσα έτη, ο επιπολασμός της χρήσης παράνομων ουσιών στην ηλικία αυτή διαγράφει αύξουσα πορεία (Γ2). Αύξηση παρατηρείται και ξεχωριστά τόσο στην κάνναβη (Γ4), όσο και συνολικά στις εκτός κάνναβης παράνομες ουσίες (Γ6). Αύξηση διαχρονικά παρατηρείται και στην πολύ πρόσφατη (τρέχουσα) χρήση της κάνναβης (Γ8). Αν και σε πολύ χαμηλά επίπεδα, σημαντικά αυξημένο εμφανίζεται το 2024 και το ποσοστό (2,0%) των εφήβων που δοκίμασαν κάνναβη σε πολύ μικρή ηλικία, συγκριτικά με το 2019 (1,2%, Γ10). Επιπλέον, συνεχίστηκε το 2024 η σημαντική αύξηση που είχε καταγραφεί ήδη από το 2019 στο ποσοστό των εφήβων που θεωρούν ότι τους είναι εύκολο να βρουν κάνναβη εάν το θελήσουν (Γ12).

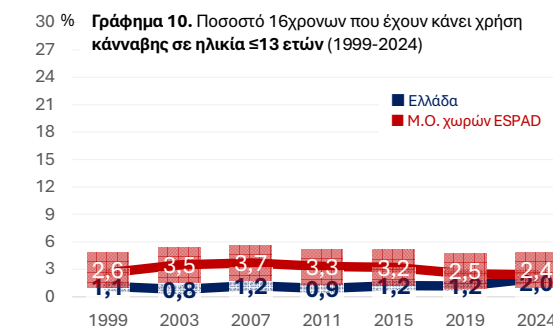
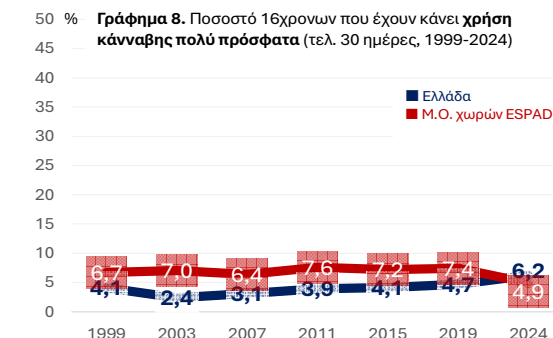
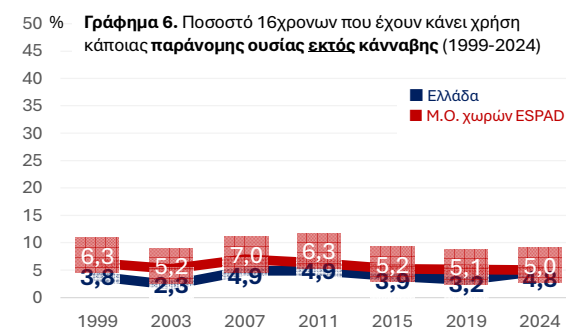
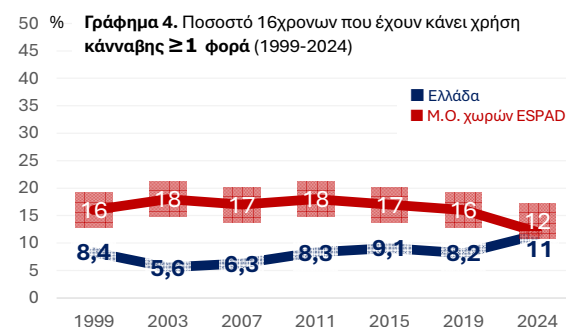
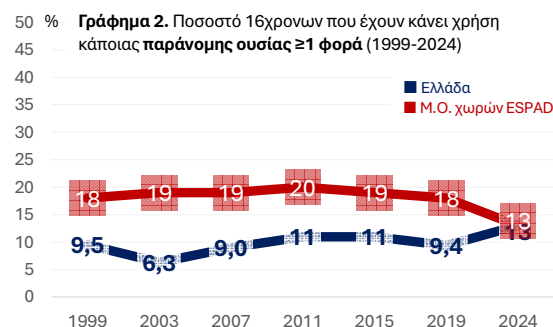
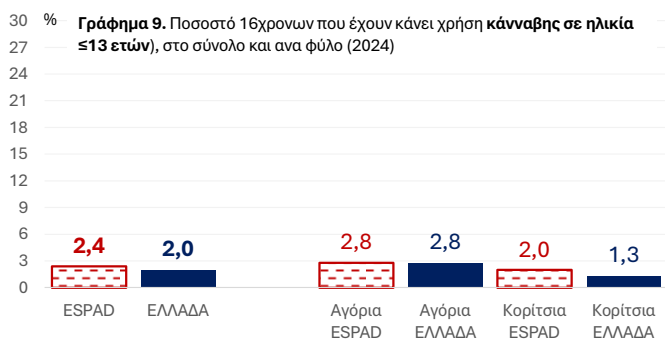
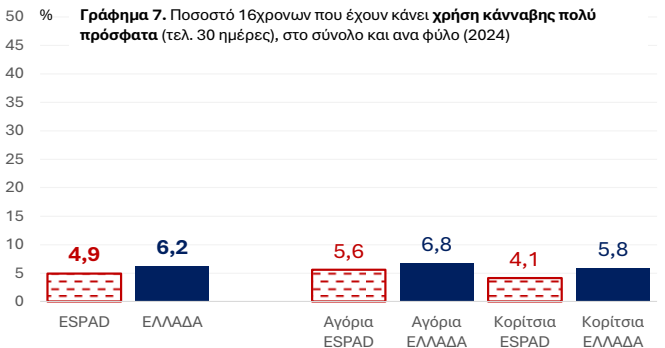
Φύλα

Ελλάδα vs ESPAD

Το ποσοστό των 16χρονων που έχουν κάνει χρήση παράνομων ουσιών είναι στην Ελλάδα (13%) κοντά στο μέσο όρο των χωρών που συμμετέχουν πανευρωπαϊκά στην έρευνα ESPAD (13%, Γ1). Το ίδιο ισχύει και ξεχωριστά τόσο για την κάνναβη (11% και 12%, αντίστοιχα, Γ3), όσο και (συνολικά) για τις εκτός κάνναβης παράνομες ουσίες (4,8% και 5,0%, αντίστοιχα, Γ5), όπως και για το ποσοστό όσων πειραματίστηκαν με την κάνναβη σε πολύ μικρή ηλικία (2,0% και 2,4%, αντίστοιχα, Γ9). Από την άλλη, υψηλότερο είναι στην Ελλάδα το ποσοστό της πολύ πρόσφατης (τρέχουσας) χρήσης κάνναβης (6,2% και 4,9%, αντίστοιχα, Γ7), όπως και το ποσοστό όσων θεωρούν εύκολη την πρόσβαση στην κάνναβη (34% και 26%, αντίστοιχα, Γ11).

Αντίθετα με ό,τι παρατηρείται στην Ελλάδα, στις περισσότερες χώρες της ESPAD, μετά το 2011 μειώνεται η χρήση παράνομων ουσιών συνολικά (Γ2) αλλά και ειδικότερα της κάνναβης, συμπεριλαμβανομένης της πολύ πρόσφατης χρήσης της (το 2024 καταγράφηκαν τα χαμηλότερα ποσοστά της 25ετίας, Γ4, Γ8), ενώ σταθερά παραμένουν τα ποσοστά της χρήσης ουσιών εκτός κάνναβης και του πειραματισμού σε πολύ μικρή ηλικία. Επίσης αντίθετα με την τάση που παρατηρήθηκε στην Ελλάδα, το ποσοστό των εφήβων που θεωρούν ότι θα τους ήταν εύκολο να βρουν κάνναβη εμφανίζει στις περισσότερες χώρες μείωση το 2024 συγκριτικά με το 2019 (Γ12).

Σε παρόμοιο ποσοστό (34%) είναι για τα αγόρια και τα κορίτσια στην Ελλάδα εύκολο να βρουν κάνναβη, εάν το θελήσουν (Γ11). Επίσης σε παρόμοιο ποσοστό τα δύο φύλα αναφέρουν χρήση ουσιών (Γ1, Γ3). Μεταξύ όσων έκαναν πρόσφατα χρήση κάνναβης, αγόρια και κορίτσια δεν διαφέρουν ούτε και ως προς το ποσοστό που κάνουν προβληματική χρήση κάνναβης. Εξαιρέση αποτελεί η χρήση κάποιας ουσίας εκτός κάνναβης και η χρήση κάνναβης σε πολύ μικρή ηλικία, συμπεριφορές οι οποίες αναφέρονται συχνότερα από τα αγόρια (Γ5, Γ9).

Εισπνεόμενες ουσίες

ESPAD

Το 2024

Ένας στους 9 (11%) 16χρονους στην Ελλάδα έχει κάνει χρήση κάποιας εισπνεόμενης ουσίας που κυκλοφορεί νόμιμα στο εμπόριο (π.χ., κόλλα, βενζίνη, σπρέι) για να αλλάξει τη διάθεση (να «φτιαχτεί», Γ13).

Διαχρονικά

Μειούμενο διαχρονικά τείνει να είναι το ποσοστό των 16χρονων που στην Ελλάδα αναφέρουν ότι έχουν κάνει χρήση κάποιας εισπνεόμενης ουσίας, με το ποσοστό το 2024 (11%) να καταγράφει τα χαμηλότερα επίπεδα της τελευταίας 12ετίας (Γ14). Η μείωση από το 2019 στο 2024 εντοπίζεται κυρίως στα αγόρια.

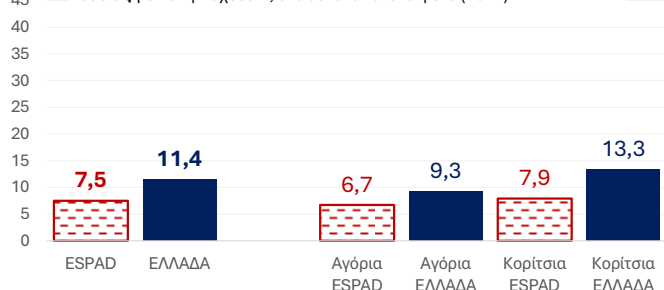
Φύλα

Ελλάδα vs ESPAD

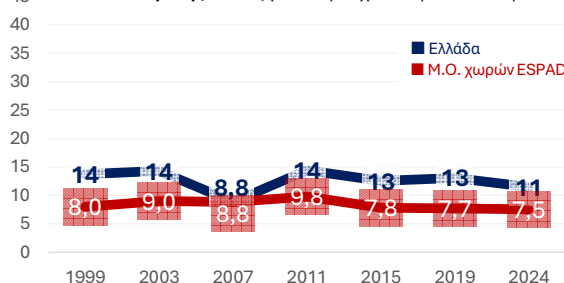
Σε υψηλότερο ποσοστό (11%) οι 16χρονοι στην Ελλάδα αναφέρουν χρήση κάποιας εισπνεόμενης ουσίας συγκριτικά με τους ομοτίμους τους στις περισσότερες από τις χώρες που συμμετέχουν πανευρωπαϊκά στην έρευνα ESPAD (7,5%, Γ13). Υψηλότερα είναι τα ποσοστά στην Ελλάδα και ξεχωριστά για τα αγόρια (9,3% και 6,7%, αντίστοιχα) και τα κορίτσια (13% και 7,9%, αντίστοιχα). Όπως και στην Ελλάδα, τάση προς μείωση εμφανίζει διαχρονικά το ποσοστό των εφήβων που έχουν κάνει χρήση κάποιας εισπνεόμενης ουσίας (Γ14).

Υψηλότερο ποσοστό κοριτσιών (13%) απ' ότι αγοριών (9,3%) στην Ελλάδα αναφέρουν χρήση κάποιας εισπνεόμενης ουσίας (Γ13), με το ποσοστό μάλιστα των αγοριών να παρουσιάζει μείωση την τελευταία 5ετία (ενώ σταθερό παραμένει στα κορίτσια) (Γ14).

Γράφημα 13. Ποσοστό 16χρονων που έχουν κάνει χρήση εισπνεόμενης ουσίας για να "φτιαχθούν", στο σύνολο και ανα φύλο (2024)

Γράφημα 14. Ποσοστό 16χρονων που έχουν κάνει χρήση εισπνεόμενης ουσίας για να "φτιαχθούν" (1999-2024)

Ψυχοδραστικά φάρμακα ESPAD

Το 2024

Ένας στους 7 (15%) 16χρονους στην Ελλάδα έχει κάνει μη-ιατρική χρήση συνταγογραφούμενου ψυχοδραστικού φαρμάκου (ηρεμιστικού/υπνωτικού ή ισχυρού οπιοειδούς παυσίπονου). Ένας στους 10 (10%) έχει κάνει μη-ιατρική χρήση συνταγογραφούμενου οπιοειδούς φαρμάκου και ένας στους 13 (7,8%) ηρεμιστικού/υπνωτικού (Γ15). Ένας στους 4 (26%) θεωρεί ότι είναι εύκολο να βρει ηρεμιστικό/υπνωτικό φάρμακο εφόσον το θελήσει.

Διαχρονικά

Το ποσοστό των 16χρονων που στην Ελλάδα αναφέρουν ότι έχουν κάνει μη-ιατρική χρήση συνταγογραφούμενου ηρεμιστικού/υπνωτικού φαρμάκου παρουσιάζει διακυμάνσεις κατά τη διάρκεια της τελευταίας 25ετίας, αλλά το 2024 είναι σημαντικά αυξημένο (7,8%) συγκριτικά με το 2019 (3,5%, Γ16). Η αύξηση από το 2019 στο 2024 εντοπίζεται εξίσου σε αγόρια και κορίτσια.

Φύλα

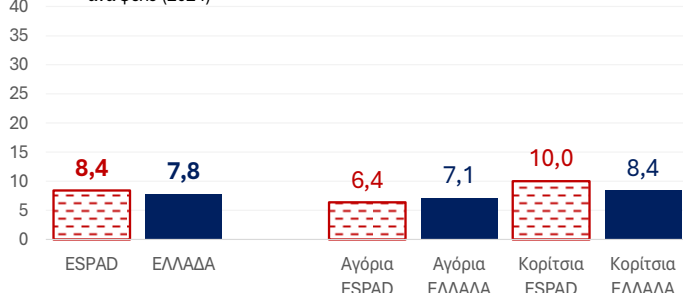
Ελλάδα vs ESPAD

Το ποσοστό των 16χρονων που στην Ελλάδα αναφέρουν μη-ιατρική χρήση συνταγογραφούμενων ψυχοδραστικών φαρμάκων συνολικά (15%) είναι κοντά στο μέσο ποσοστό των χωρών της ESPAD (14%). Το ίδιο ισχύει και για τα ηρεμιστικά/υπνωτικά (7,8% και 8,4%, αντίστοιχα), όχι ωστόσο και για τα οπιοειδή παυσίπονα των οποίων το ποσοστό είναι στην Ελλάδα υψηλότερο (10% και 6,9%, αντίστοιχα).

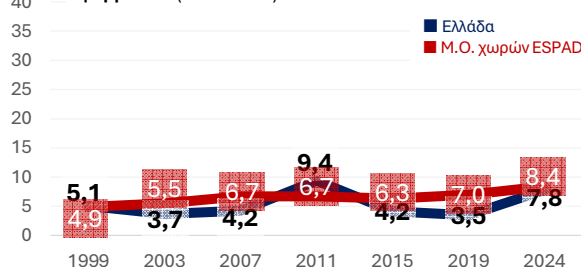
Αν και όχι με την ίδια ένταση που παρατηρήθηκε στην Ελλάδα, αυξημένο εμφανίζεται το ποσοστό της μη-ιατρικής χρήσης συνταγογραφούμενων ηρεμιστικών/υπνωτικών στις περισσότερες από τις χώρες της ESPAD το 2019 συγκριτικά με το 2025 (Γ16).

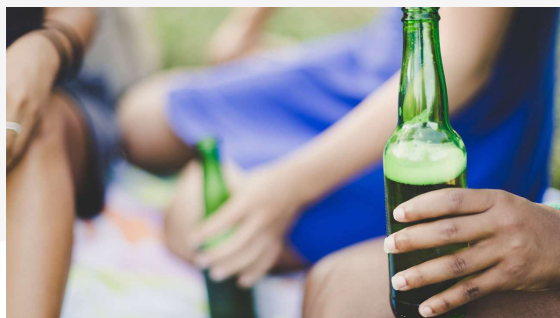
Σε παρόμοια ποσοστά αγόρια και κορίτσια στην Ελλάδα αναφέρουν μη-ιατρική χρήση συνταγογραφούμενων ψυχοδραστικών φαρμάκων συνολικά (15% και 16%, αντίστοιχα), αλλά και ειδικά οπιοειδών παυσίπονων (11% και 10%, αντίστοιχα) ή ηρεμιστικών/υπνωτικών (7,1% και 8,4%, αντίστοιχα, Γ15), ενώ –στην περίπτωση των ηρεμιστικών/υπνωτικών– παρόμοια (αυξητική) πορεία ακολουθούν τα ποσοστά τους και διαχρονικά.

Γράφημα 15. Ποσοστό 16χρονων που έχουν κάνει μη-ιατρική χρήση συνταγογραφούμενου ηρεμιστικού ή υπνωτικού φαρμάκου, στο σύνολο και ανα φύλο (2024)

Γράφημα 16. Ποσοστό 16χρονων που έχουν κάνει μη-ιατρική χρήση συνταγογραφούμενου ηρεμιστικού ή υπνωτικού φαρμάκου (1999-2024)

Το 2024

Για το σύνολο σχεδόν των 16χρονων στην Ελλάδα (92%) είναι «αρκετά» ή «πολύ» εύκολο (στο εξής εύκολο) να βρουν αλκοόλ εάν το θελήσουν. Σχεδόν εννέα στους 10 (86%) έχουν καταναλώσει οινοπνευματώδη (≥ 1 ποτήρι, Γ17). Πολύ πρόσφατη (μέσα στις 30 τελευταίες ημέρες, τρέχουσα) κατανάλωση αλκοόλ αναφέρουν οι τρεις στους 5 (59%, Γ19). Τουλάχιστον ένας στους 3 (37%) έχει πολύ πρόσφατα (μέσα στις 30 τελευταίες ημέρες) πει υπερβολικά (δηλαδή, διαδοχικά, σε μία περίπτωση, 5+ αλκοολούχα ποτά, Γ21) και ένας στους 8 (13%) έχει μεθύσει κατά την ίδια περίοδο (Γ23).

Διαχρονικά

Το 2024 συνεχίστηκε η μείωση που είχε αρχίσει να παρατηρείται ήδη από το 2019 στο (υψηλό) ποσοστό των 16χρονων που στην Ελλάδα αναφέρουν ότι έχουν καταναλώσει αλκοόλ (από 94% το 2015, σε 89% το 2019 και ακολούθως 86% το 2024), καταγράφοντας τα χαμηλότερα επίπεδα της 25ετίας (Γ18). Το 2024 συνεχίστηκε η μείωση που είχε αρχίσει να παρατηρείται ήδη από το 2015 και στο (επίσης υψηλό) ποσοστό της τρέχουσας (πολύ πρόσφατης) κατανάλωσης αλκοόλ (από 72% το 2011, σε 66% το 2015, 62% το 2019 και 59% το 2024), φτάνοντας και σε αυτήν την περίπτωση στα χαμηλότερα επίπεδα της 25ετίας (Γ20). Συνολικά σε εύρος 25ετίας, παρά τις μικρές διακυμάνσεις στα ενδιάμεσα έτη, ο επιπολασμός της κατανάλωσης αλκοόλ στην ηλικία αυτή έχει τάση μείωσης. Ωστόσο, σημαντικά αυξημένο εμφανίζεται το 2024 το ποσοστό των εφήβων που έχουν πολύ πρόσφατα πει διαδοχικά, σε μία περίπτωση, 5+ οινοπνευματώδη ποτά (από 32% το 2019 σε 37% το 2024), ανακόπτοντας την έως τότε μειούμενη πορεία του (Γ22). Αυξημένο εμφανίζεται το 2024 και το ποσοστό της πολύ πρόσφατης μέθης (από 10% το 2019 σε 13% το 2024, Γ24).

Φύλα

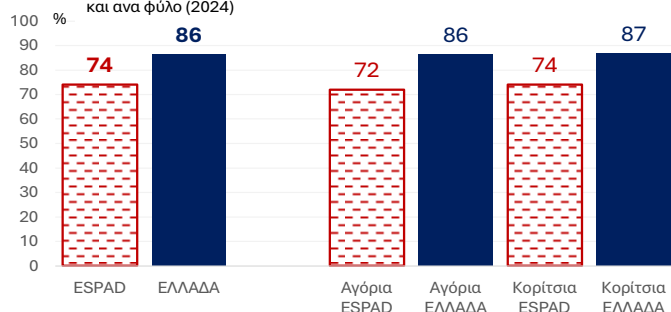
Ελλάδα vs ESPAD

Τα ποσοστά για σχεδόν όλους τους δείκτες του αλκοόλ που εξετάζονται εδώ είναι το 2024 για τους 16χρονους στην Ελλάδα υψηλότερα από το μέσο όρο των χωρών που συμμετέχουν στην έρευνα ESPAD, με το χαρακτηριστικό αυτό να παραμένει και μέσα στα φύλα (Γ17, Γ19, Γ21). Εξαίρεση αποτελεί η πολύ πρόσφατη μέθη για την οποία τα ποσοστά στην Ελλάδα είναι παρόμοια εκείνα του ευρωπαϊκού μέσου όρου (Γ23).

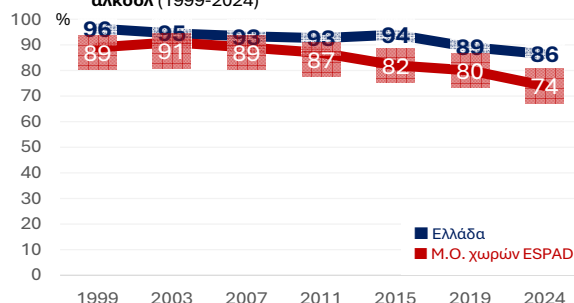
Διαχρονικά, όπως και στην Ελλάδα, έτσι και στις περισσότερες χώρες της ESPAD μειώνεται διαχρονικά το ποσοστό των εφήβων που αναφέρουν ότι έχουν καταναλώσει αλκοόλ, συμπεριλαμβανομένης της τρέχουσας (πολύ πρόσφατης) κατανάλωσης, καταγράφοντας το 2024 και πανευρωπαϊκά τα χαμηλότερα ποσοστά της 25ετίας. Αντίθετα με την Ελλάδα, συνεχίζεται και το 2024 στις περισσότερες χώρες της ESPAD η πτωτική πορεία στα ποσοστά της υπερβολικής σε μια περίπτωση κατανάλωσης αλκοόλ.

Σε παρόμοιο ποσοστό αγόρια και κορίτσια στην Ελλάδα αναφέρουν το 2024 ότι έχουν καταναλώσει αλκοόλ (86% και 87%, αντίστοιχα), συμπεριλαμβανομένης της πολύ πρόσφατης (τρέχουσας) κατανάλωσης (60% και 59%, αντίστοιχα). Τα αγόρια τείνουν να αναφέρουν σε υψηλότερο ποσοστό από τα κορίτσια υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ σε μια περίπτωση (39% και 35%, αντίστοιχα). Είναι αξιοσημείωτο ότι, διαχρονικά, σε εύρος 25ετίας, έχει σήμερα σχεδόν εξαλειφθεί η «ψαλίδα» στα ποσοστά υπέρ των αγοριών σε δείκτες όπως η πολύ πρόσφατη κατανάλωση αλκοόλ, η υπερβολική κατανάλωση και η μέθη (δεν φαίνεται σε γράφημα).

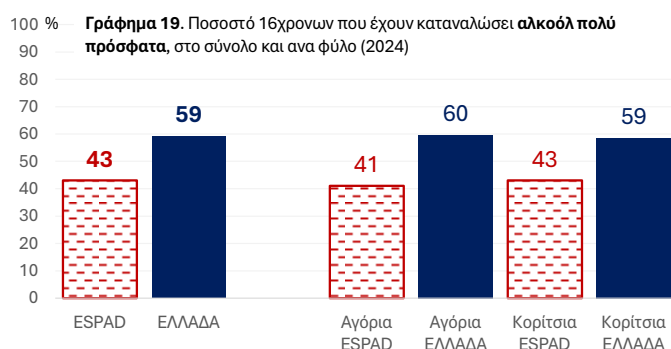
Γράφημα 17. Ποσοστό 16χρονων που έχουν καταναλώσει αλκοόλ, στο σύνολο και ανα φύλο (2024)

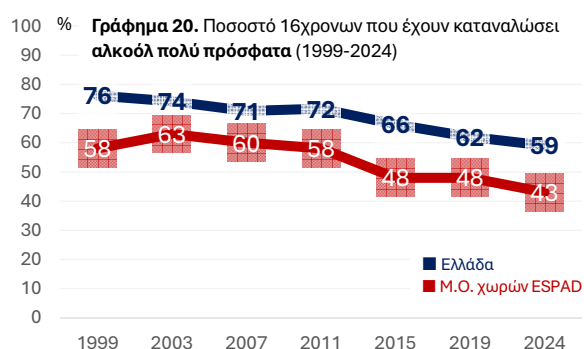
Γράφημα 18. Ποσοστό 16χρονων που έχουν καταναλώσει αλκοόλ (1999-2024)

Γράφημα 19. Ποσοστό 16χρονων που έχουν καταναλώσει αλκοόλ πολύ πρόσφατα, στο σύνολο και ανα φύλο (2024)

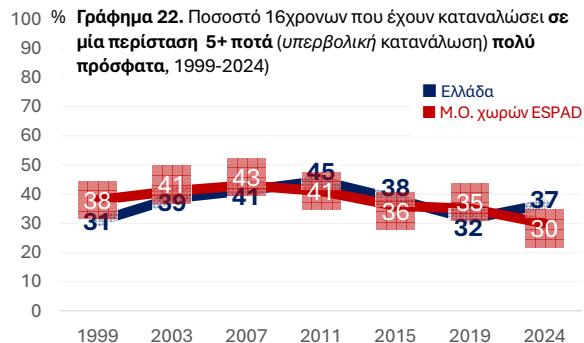
Γράφημα 20. Ποσοστό 16χρονων που έχουν καταναλώσει αλκοόλ πολύ πρόσφατα (1999-2024)

Γράφημα 21. Ποσοστό 16χρονων που έχουν καταναλώσει σε μία περίπτωση 5+ ποτά (υπερβολική κατανάλωση) πολύ πρόσφατα, στο σύνολο και ανα φύλο (2024)

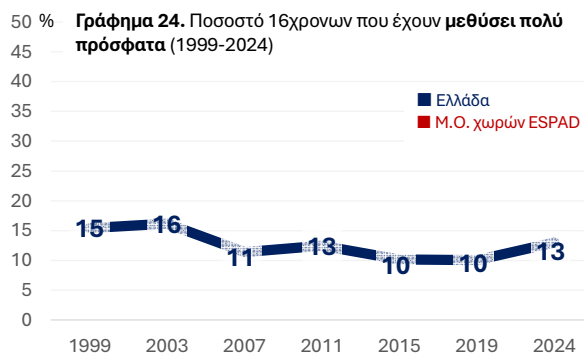
Γράφημα 22. Ποσοστό 16χρονων που έχουν καταναλώσει σε μία περίπτωση 5+ ποτά (υπερβολική κατανάλωση) πολύ πρόσφατα, 1999-2024

Γράφημα 23. Ποσοστό 16χρονων που έχουν μεθύσει πολύ πρόσφατα, στο σύνολο και ανα φύλο (2024)

Γράφημα 24. Ποσοστό 16χρονων που έχουν μεθύσει πολύ πρόσφατα (1999-2024)

Περισσότεροι από τους μισούς (54%) 16χρονους στην Ελλάδα έχουν καπνίσει παραδοσιακό ή/και ηλεκτρονικό/ναρε τσιγάρο (Γ25)—ένας στους 3 (36%) κάπνισε πολύ πρόσφατα (μέσα στις 30 τελευταίες ημέρες, Γ27) ενώ ένας στους 5 (19%) καπνίζει κάποια από αυτά καθημερινά (9,0% ηλεκτρονικά/ναρες). Ένας στους τρεις (35%) έχει καπνίσει παραδοσιακό (Γ29) και ένας στους 2 (52%) έχει καπνίσει ηλεκτρονικό/ναρε τσιγάρο (Γ33). Ένας στους 4 εφήβους (24%, Γ31) κάπνισε πολύ πρόσφατα (μέσα στις 30 τελευταίες ημέρες) παραδοσιακό τσιγάρο και σε σχεδόν παρόμοια αναλογία (27%) κάπνισε ηλεκτρονικό/ναρε (Γ35). Κάπνισμα παραδοσιακού τσιγάρου σε πολύ μικρή ηλικία (≤ 13 ετών) αναφέρεται από το 3,6% και ηλεκτρονικού/ναρε τσιγάρου από το 6,4% των εφήβων. Οι δύο στους 3 εφήβους (65%) θεωρούν «αρκετά» ή «πολύ εύκολο» (στο εξής εύκολο) να βρουν παραδοσιακό τσιγάρο αν το θελήσουν και το ίδιο θεωρούν οι τρεις στους 4 (77%) για τα ηλεκτρονικά/ναρε τσιγάρα.

Διαχρονικά

Σημαντικά αυξημένο εμφανίζεται το 2024 το ποσοστό των 16χρονων που στην Ελλάδα αναφέρουν ότι έχουν καπνίσει παραδοσιακό ή/και ηλεκτρονικό/ναρε τσιγάρο, συγκριτικά με το 2019 (από 43% το 2019 σε 54% το 2024, Γ26). Σημαντική αύξηση παρατηρείται και στο πολύ πρόσφατο (τρέχον) κάπνισμα κάποιου εξ αυτών (από 21% το 2019 σε 36% το 2024, Γ28). Η αύξηση αυτή αφορά τόσο το παραδοσιακό (Γ30, Γ32), όσο και (κυρίως) το ηλεκτρονικό/ναρε τσιγάρο (Γ34, Γ36). Είναι αξιοσημείωτο ότι, ενώ ο επιπολασμός του καπνίσματος παραδοσιακών τσιγάρων παρουσίαζε σταθερή μείωση σε όλο το εύρος της 25ετίας, η τάση αυτή ανακόπηκε ξαφνικά την περίοδο 2019-2024 (Γ30, Γ32). Αν και σε χαμηλά επίπεδα, από το 2019 στο 2024 αυξήθηκε σημαντικά (σχεδόν τριπλασιάστηκε) και το ποσοστό των εφήβων που αναφέρουν κάπνισμα σε πολύ μικρή ηλικία (≤ 13 ετών), από 1,3% σε 3,6%, στην περίπτωση του παραδοσιακού τσιγάρου και από 2,3% σε 6,4% στην περίπτωση του ηλεκτρονικού/ναρε.

Ελλάδα vs ESPAD

Σε υψηλότερο ποσοστό (54%) οι 16χρονοι στην Ελλάδα αναφέρουν ότι έχουν καπνίσει παραδοσιακό ή/και ηλεκτρονικό/ναρε τσιγάρο συγκριτικά με τους ομοτίμους τους στις περισσότερες από τις χώρες που συμμετέχουν πανευρωπαϊκά στην έρευνα ESPAD (48%, Γ25). Υψηλότερα είναι τα ποσοστά στην Ελλάδα και ξεχωριστά για τα παραδοσιακά (Γ29, Γ31) και τα ηλεκτρονικά/ναρε τσιγάρα (Γ33, Γ35), με τις παραπάνω διαφορές να ισχύουν και για κάθε φύλο ξεχωριστά. Σε υψηλότερα ποσοστά οι έφηβοι στην Ελλάδα θεωρούν επίσης ότι τους είναι εύκολο να βρουν παραδοσιακά (65% και 55%, αντίστοιχα) ή ηλεκτρονικά/ναρε τσιγάρα (77% και 60%, αντίστοιχα) αν το θελήσουν.

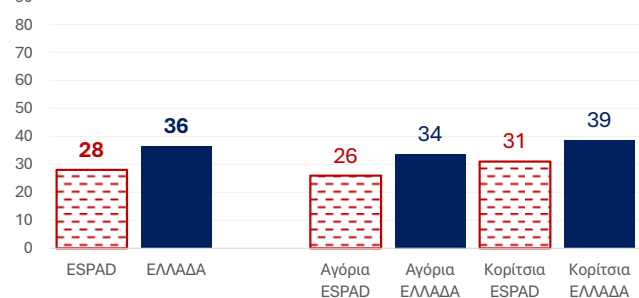
Αντίθετα με ό,τι παρατηρείται στην Ελλάδα, στις περισσότερες χώρες της ESPAD μειώθηκε από το 2019 στο 2024 το ποσοστό των εφήβων που αναφέρουν κάπνισμα παραδοσιακού ή/και ηλεκτρονικού/ναρε τσιγάρου (Γ26), με τη μείωση αυτή να οφείλεται κυρίως στις μειώσεις στο παραδοσιακό τσιγάρο. Όπως και στην Ελλάδα, έτσι και στις περισσότερες χώρες πανευρωπαϊκά αυξήθηκε το ποσοστό των εφήβων που αναφέρουν κάπνισμα ηλεκτρονικού/ναρε τσιγάρου, αλλά στην Ελλάδα η αύξηση αυτή είναι εντονότερη (Γ34, Γ36). Επίσης, όπως στην Ελλάδα έτσι και στις περισσότερες χώρες ευρωπαϊκά, αυξήθηκε από το 2019 στο 2024 το ποσοστό των εφήβων που αναφέρουν κάπνισμα παραδοσιακών και ηλεκτρονικών τσιγάρων σε πολύ μικρή ηλικία (≤ 13 ετών), με την αύξηση αυτή να είναι και σε αυτήν την περίπτωση εντονότερη στην Ελλάδα.

Φύλα

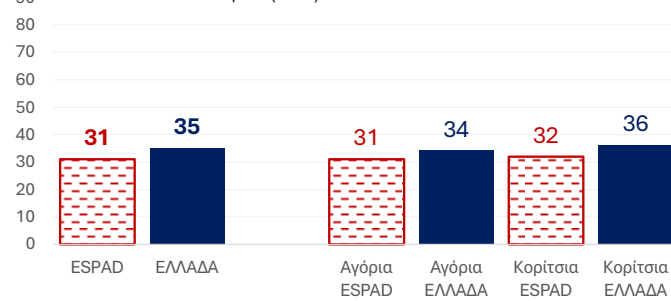
Η αύξηση στον επιπολασμό του καπνίσματος παραδοσιακού ή/και ηλεκτρονικού/ναρε τσιγάρου μεταξύ του 2019 και του 2024 στην Ελλάδα είναι εντονότερη στα κορίτσια (Γ25, Γ27). Γενικά το 2024, κάπνισμα παραδοσιακού ή/και ηλεκτρονικού/ναρε τσιγάρου αναφέρεται σε υψηλότερα ποσοστά από τα κορίτσια απ' ό,τι τα αγόρια—ιδιαίτερα στην περίπτωση του ηλεκτρονικού/ναρε τσιγάρου (Γ33, Γ35). Ωστόσο, αγόρια και κορίτσια δεν διαφέρουν ως προς το ποσοστό που αναφέρουν κάπνισμα σε πολύ μικρή ηλικία (≤ 13 ετών, δεν φαίνεται σε γράφημα).

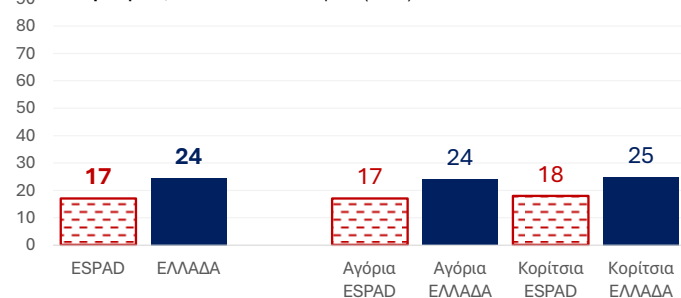
Γράφημα 27. Ποσοστό 16χρονων που κάπνισαν παραδοσιακά ή/και ηλεκτρονικά/ vare τσιγάρα πολύ πρόσφατα, στο σύνολο και ανα φύλο (2024)

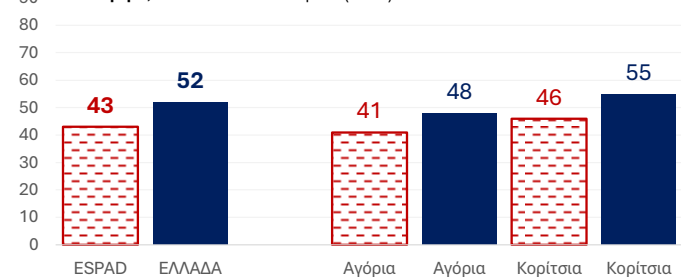
Γράφημα 29. Ποσοστό 16χρονων που έχουν καπνίσει παραδοσιακά τσιγάρα, στο σύνολο και ανα φύλο (2024)

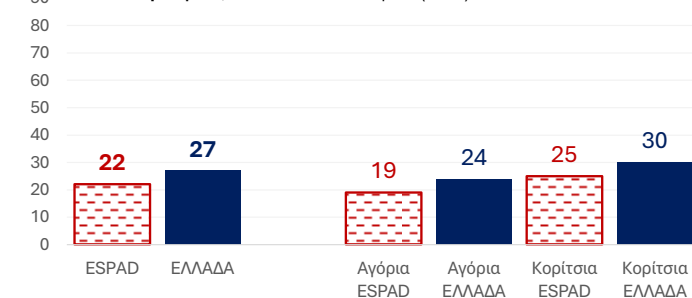
Γράφημα 31. Ποσοστό 16χρονων που κάπνισαν παραδοσιακά τσιγάρα πολύ πρόσφατα, στο σύνολο και ανα φύλο (2024)

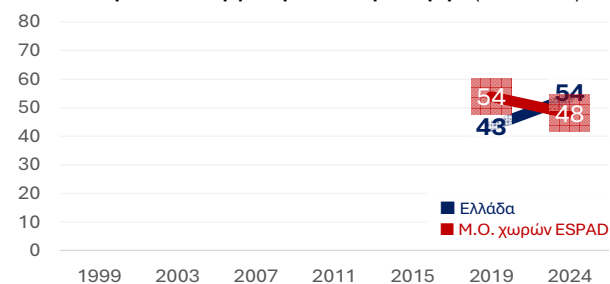
Γράφημα 33. Ποσοστό 16χρονων που έχουν καπνίσει ηλεκτρονικά/ vare τσιγάρα, στο σύνολο και ανα φύλο (2024)

Γράφημα 35. Ποσοστό 16χρονων που κάπνισαν ηλεκτρονικά/ vare τσιγάρα πολύ πρόσφατα, στο σύνολο και ανα φύλο (2024)

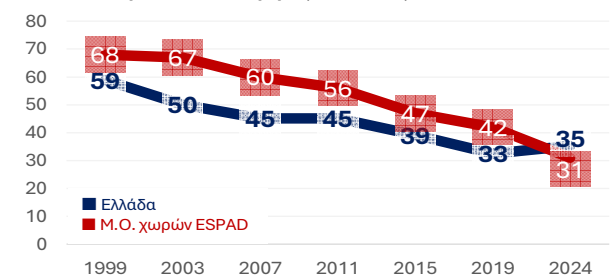
Γράφημα 26. Ποσοστό 16χρονων που έχουν καπνίσει παραδοσιακά ή ηλεκτρονικά/ vare τσιγάρα (2019-2024)

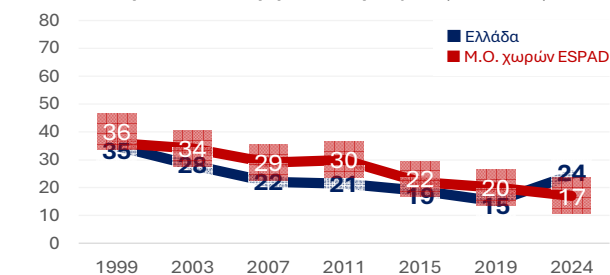
Γράφημα 28. Ποσοστό 16χρονων που κάπνισαν παραδοσιακά ή/και ηλεκτρονικά/ vare τσιγάρα πολύ πρόσφατα (2019-2024)

Γράφημα 30. Ποσοστό 16χρονων που έχουν καπνίσει παραδοσιακά τσιγάρα (1999-2024)

Γράφημα 32. Ποσοστό 16χρονων που κάπνισαν παραδοσιακά τσιγάρα πολύ πρόσφατα (1999-2024)

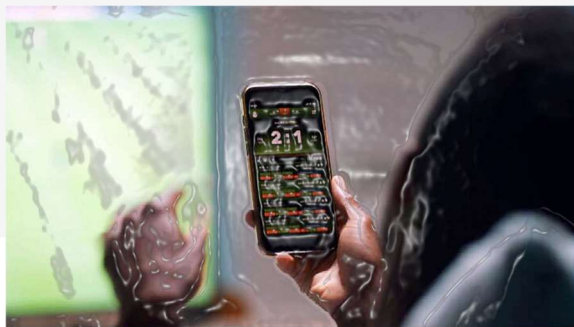
Γράφημα 34. Ποσοστό 16χρονων που έχουν καπνίσει ηλεκτρονικά/ vare τσιγάρα (2019-2024)

Γράφημα 36. Ποσοστό 16χρονων που κάπνισαν ηλεκτρονικά/ vare τσιγάρα πολύ πρόσφατα (2019-2024)

Το 2024

Διαχρονικά

Αυξημένο συγκριτικά με πριν από μία 5ετία εμφανίζεται το 2024 το ποσοστό των 16χρονων στην Ελλάδα που αναφέρουν ότι έχουν παίξει/στοιχηματίσει πρόσφατα χρήματα σε τυχερά παιχνίδια (από 33% το 2019 σε 36% το 2024, Γ38). Μεταξύ όσων έχουν παίξει/στοιχηματίσει πρόσφατα, το ποσοστό εκείνων που το έκαναν σε επίγειο κατάστημα στοιχηματισμού διατηρείται την τελευταία 10ετία σταθερό σε πολύ υψηλά επίπεδα (~92%, Γ42), ενώ κατά την ίδια περίοδο σημαντικά αυξημένο εμφανίζεται το ποσοστό εκείνων που έπαιξαν/στοιχημάτισαν διαδικτυακά (από 62% το 2015 σε 72% το 2024, Γ40). Η παραπάνω αύξηση περιορίζεται κυρίως στα αγόρια (από 64% το 2015 σε 83% το 2024), ενώ αντίθετα στα κορίτσια αυξήθηκε οριακά το ποσοστό όσων αναφέρουν στοιχηματισμό σε επίγειο κατάστημα (από 88% το 2015 σε 91% το 2024). Αυξημένο οριακά εμφανίζεται το 2024 και το ποσοστό των εφήβων που έχουν παίξει πρόσφατα και είναι πιθανά εθισμένοι (από 5,7% το 2015 σε 7,0% το 2024, Γ44), με τη αύξηση αυτή να παρατηρείται και στα δύο φύλα.

Ελλάδα vs ESPAD

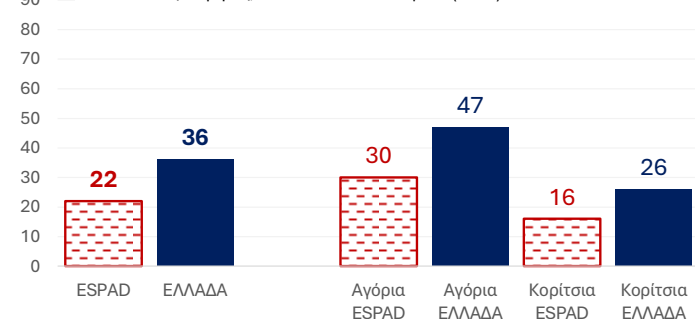
Σε υψηλότερο ποσοστό (36%) οι 16χρονοι στην Ελλάδα αναφέρουν ότι έχουν παίξει πρόσφατα (μέσα στους τελευταίους 12 μήνες) χρήματα σε τυχερά παιχνίδια συγκριτικά με τους ομοτίμους τους στις περισσότερες από τις χώρες που συμμετέχουν πανευρωπαϊκά στην έρευνα ESPAD (22%), με το στοιχείο αυτό να χαρακτηρίζει και τα δύο φύλα (Γ37). Μεταξύ όσων έχουν παίξει πρόσφατα, υψηλότερα είναι στην Ελλάδα τα ποσοστά και -ξεχωριστά- για το διαδικτυακό (72% και 65%, αντίστοιχα, Γ39) και το «επίγειο» παιχνίδι (92% και 85%, αντίστοιχα, Γ41). Παρά τον υψηλό επιπολασμό του στοιχηματισμού στην Ελλάδα, τα ποσοστά των εφήβων που -βάσει ειδικής κλίμακας- είναι πιθανά εθισμένοι στα τυχερά παιχνίδια είναι κοντά στο μέσο όρο των χωρών της ESPAD (7,0% και 8,5%, αντίστοιχα, Γ43).

Αντίθετα με ό,τι παρατηρείται στην Ελλάδα την τελευταία 10ετία, σταθερό παραμένει στις περισσότερες χώρες της ESPAD το ποσοστό των εφήβων που έχουν παίξει πρόσφατα χρήματα σε τυχερά παιχνίδια (Γ38). Συνολικά στην Ευρώπη, μεταξύ όσων έχουν παίξει πρόσφατα, η 10ετής τάση είναι προς μείωση στο διαδικτυακό (Γ40) και προς αύξηση στο επίγειο παιχνίδι (Γ42). Όπως και στην Ελλάδα, στις περισσότερες χώρες πανευρωπαϊκά αυξήθηκε την τελευταία 10ετία το ποσοστό των 16χρονων που -βάσει ειδικής κλίμακας- είναι πιθανά εθισμένοι στα τυχερά παιχνίδια.

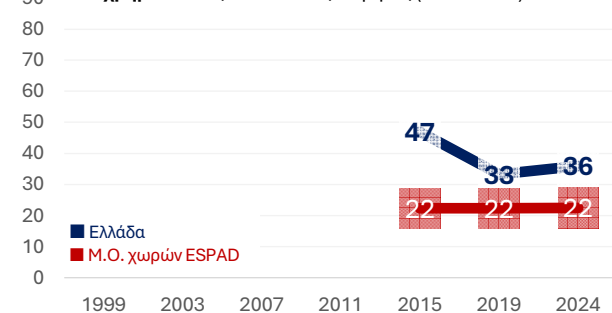
Φύλα

Σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό αγόρια (47%) απ' ό,τι κορίτσια (26%) στην Ελλάδα έχουν παίξει χρήματα σε τυχερά παιχνίδια πρόσφατα (μέσα στις τελευταίους 12 μήνες, Γ37). Μεταξύ όσων έχουν παίξει πρόσφατα, η διαφορά υπέρ των αγοριών είναι σημαντική στον διαδικτυακό τζόγο (83% και 56%, αντίστοιχα, Γ39), αλλά μηδαμινή στον επίγειο (93% και 91%, αντίστοιχα, Γ41). Την τελευταία 10ετία σημαντικά αυξημένο εμφανίζεται το ποσοστό των αγοριών που έπαιξαν διαδικτυακά (από 64% το 2015 σε 83% το 2024) και το ποσοστό των κοριτσιών που έπαιξαν σε επίγειο κατάστημα (από 88% το 2015 σε 91% το 2024). Σημαντικά υψηλότερο ποσοστό αγοριών (10%), από ό,τι κοριτσιών (1,8%) είναι -βάσει ειδικής κλίμακας- πιθανά εθισμένοι, με τα ποσοστά ωστόσο αυτά να είναι την τελευταία 10ετία αυξημένα και στα δύο φύλα, και ιδιαίτερα στα κορίτσια (δεν φαίνεται σε γράφημα).

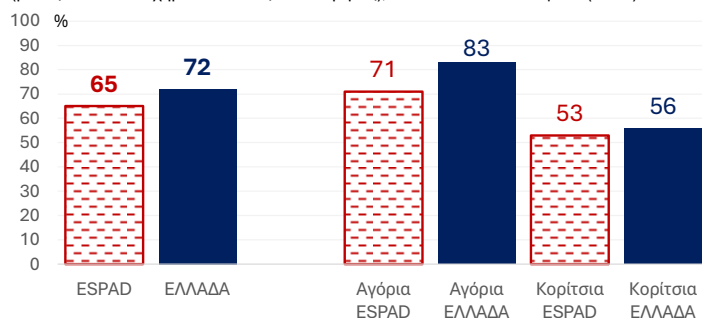
Γράφημα 37. Ποσοστό 16χρονων που έχουν στοιχηματίσει χρήματα τους τελευταίους 12 μήνες, στο σύνολο και ανα φύλο (2024)

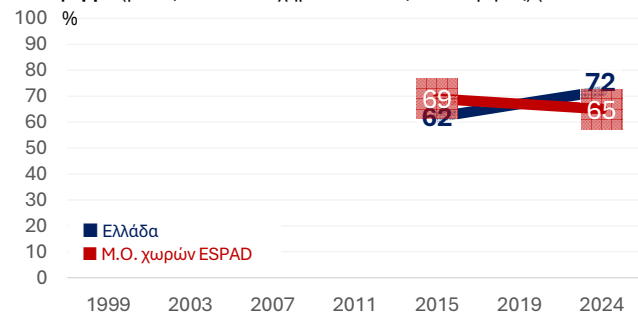
Γράφημα 38. Ποσοστό 16χρονων που έχουν στοιχηματίσει χρήματα τους τελευταίους 12 μήνες (1999-2024)

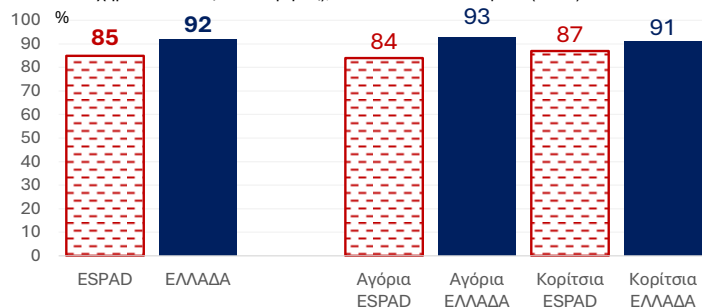
Γράφημα 39. Ποσοστό 16χρονων που έπαιξαν χρήματα σε διαδικτυακή πλατφόρμα (μεταξύ όσων στοιχημάτισαν τους τελ. 12 μήνες), στο σύνολο και ανα φύλο (2024)

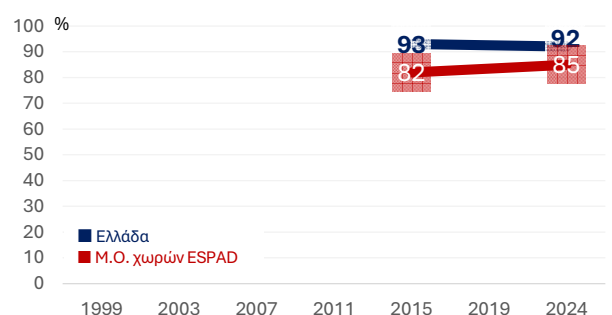
Γράφημα 40. Ποσοστό 16χρονων που έπαιξαν χρήματα σε διαδικτυακή πλατφόρμα (μεταξύ όσων στοιχημάτισαν τους τελ. 12 μήνες) (2015-2024)

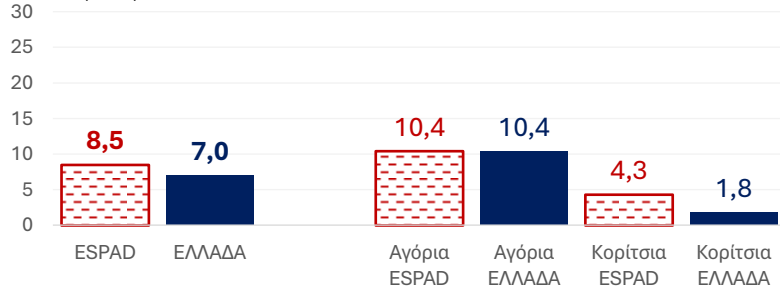
Γράφημα 41. Ποσοστό 16χρονων που έπαιξαν χρήματα σε επείγειο κατάσταση (μεταξύ όσων στοιχημάτισαν τους τελ. 12 μήνες), στο σύνολο και ανα φύλο (2024)

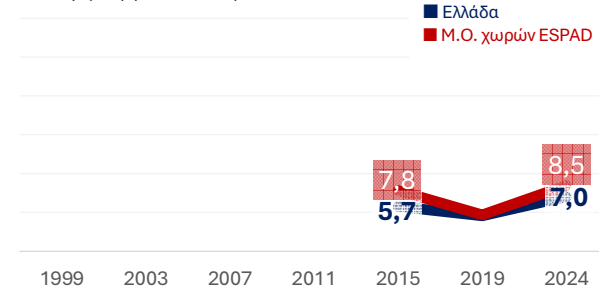
Γράφημα 42. Ποσοστό 16χρονων που έπαιξαν χρήματα σε επείγειο κατάσταση (μεταξύ όσων στοιχημάτισαν τους τελ. 12 μήνες) (2015-2024)

Γράφημα 43. Ποσοστό 16χρονων που ασχολούνται πιθανόν παθολογικά με τον τζόγο (μεταξύ όσων στοιχημάτισαν τους τελ. 12 μήνες), στο σύνολο και ανα φύλο (2024)

Γράφημα 44. Ποσοστό 16χρονων που ασχολούνται πιθανόν παθολογικά με τον τζόγο (μεταξύ όσων στοιχημάτισαν τους τελ. 12 μήνες) (2015-2024)

Το 2024

Σχεδόν τρεις στους 4 (71%) 16χρονους στην Ελλάδα έπαιξαν ηλεκτρονικά παιχνίδια πολύ πρόσφατα (κατά τη διάρκεια των 30 τελευταίων ημερών, Γ45). Μεταξύ αυτών, σχεδόν όλοι (69%, επί του συνόλου) έπαιξαν κατά τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου ή κάποιας αργίας (Γ47), αλλά και οι τέσσερις στους 5 (59%, επί του συνόλου) έπαιξαν κατά τη διάρκεια μιας σχολικής ημέρας (Γ49). Ένας στους 11 (9,2%) αναφέρει κατά μέσο όρο 4+ ώρες παιχνιδιού σε μια τυπική σχολική ημέρα και ένας στους 5 (21%) παίζει την ίδια διάρκεια τα Σαββατοκύριακα/ αργίες. Ένας στους 5 (21%, 30% στα αγόρια) αναφέρει σε ειδική κλίμακα* ότι αντιμετωπίζει κάποια προβλήματα από τη συχνότητα με την οποία παίζει ηλεκτρονικά παιχνίδια (π.χ., ο ίδιος θεωρεί ότι περνά υπερβολικά πολύ χρόνο σε αυτά, χαλάει η διάθεσή του όταν τα στερείται, ή ότι οι γονείς του παραπονιούνται για την προσκόλλησή του σε αυτά) (Γ51).

Διαχρονικά

Σημαντικά αυξημένο εμφανίζεται την τελευταία 5ετία το ποσοστό των 16χρονων στην Ελλάδα που παίζουν ηλεκτρονικά παιχνίδια (από 59% το 2019 στο 71% το 2024, Γ46), με την αύξηση αυτή να εντοπίζεται κυρίως στα κορίτσια (Γ46) και να χαρακτηρίζει εξίσου καθημερινές (Γ48) και Σαββατοκύριακα/αργίες (Γ50). Σταδιακή αύξηση παρουσιάζει την τελευταία 10ετία και το ποσοστό των εφήβων που έχουν, βάσει ειδικής κλίμακας, προβλήματα από την συχνή ενασχόλησή τους με τα ηλεκτρονικά παιχνίδια (από 17% το 2015, στο 19% το 2019 και στο 21% το 2024, Γ52), με την αύξηση αυτή να εντοπίζεται και σε αυτήν την περίπτωση κυρίως στα κορίτσια.

Φύλα

Ελλάδα vs ESPAD

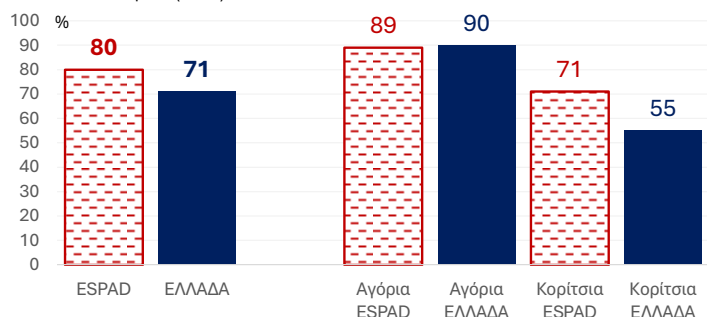
Τα ποσοστά για όλους σχεδόν τους δείκτες ενασχόλησης με τα ηλεκτρονικά παιχνίδια που εξετάζονται στην ενότητα αυτή είναι το 2024 για τους 16χρονους στην Ελλάδα χαμηλότερα από το μέσο όρο των χωρών που συμμετείχαν στην έρευνα ESPAD πανευρωπαϊκά (στα φύλα, η τάση αυτή ισχύει μόνο για τα κορίτσια, Γ45, Γ47, Γ49). Εξαιρεση αποτελεί το ποσοστό για τα προβλήματα από την συχνή ενασχόληση, το οποίο είναι στην Ελλάδα παρόμοιο με εκείνο του ευρωπαϊκού μέσου όρου (το ίδιο ισχύει και για το κάθε φύλο ξεχωριστά, Γ51).

Διαχρονικά, όπως και στην Ελλάδα έτσι και στις περισσότερες χώρες της ESPAD αυξάνεται διαχρονικά το ποσοστό των εφήβων που παίζουν ηλεκτρονικά παιχνίδια (Γ46, Γ48, Γ50) συμπεριλαμβανομένου εκείνου για τα προβλήματα από τη συχνή ενασχόληση με αυτά (Γ52).

Σε όλους τους δείκτες ενασχόλησης με τα ηλεκτρονικά παιχνίδια, τα αγόρια εμφανίζουν υψηλότερα ποσοστά, συγκριτικά με τα κορίτσια (Γ45, Γ47, Γ49), συμπεριλαμβανομένων των προβλημάτων από τη συχνή ενασχόληση (30% και 13%, αντίστοιχα, Γ51). Είναι ωστόσο αξιοσημείωτο ότι την τελευταία 10ετία οι σημαντικές αυξήσεις που παρατηρούνται σε όλους τους δείκτες περιορίζονται κυρίως στα κορίτσια: για παράδειγμα, σε διπλάσιο ποσοστό εμφανίζονται το 2024 τα κορίτσια (13%) να έχουν προβλήματα από τη συχνή ενασχόλησή τους με τα ηλεκτρονικά παιχνίδια απ' ό,τι το 2015 (6,8%, δεν φαίνεται σε γράφημα).

* Σημείωση: Οι μαθητές ρωτήθηκαν για το πόσο συμφωνούν ή διαφωνούν με προτάσεις σχετικά με προβλήματα που ενδεχομένως να αντιμετωπίζουν από την ενασχόλησή τους με τα ηλεκτρονικά παιχνίδια. Μέσω των απαντήσεών τους υπολογίστηκε ακολούθως το ποσοστό εκείνων που αντιμετωπίζουν προβλήματα από τη συχνή ενασχόλησή τους με αυτά. Η κλίμακα περιγράφεται στο: Holstein et al (2014). Perceived problems with computer gaming and internet use among adolescents: measurement tool for non-clinical survey studies. BMC Public Health, 14(1), 361. <https://doi.org/10.1186/1471-2458-14-361>

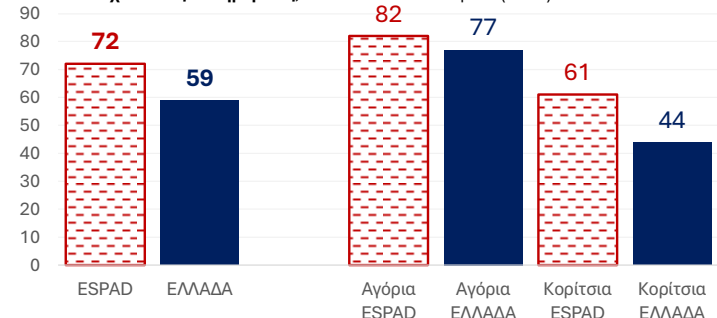
Γράφημα 45. Ποσοστό 16χρονων που έπαιξαν πολύ πρόσφατα ηλεκτρονικά παιχνίδια, στο σύνολο και ανα φύλο (2024)

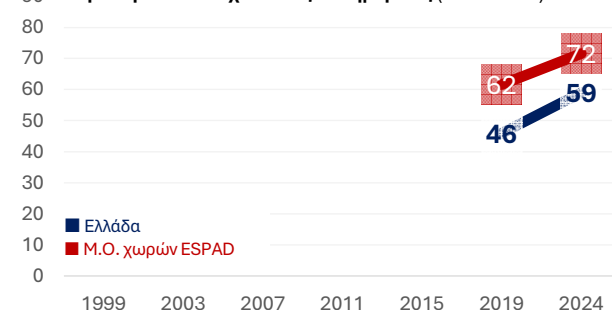
Γράφημα 46. Ποσοστό 16χρονων που έπαιξαν πολύ πρόσφατα ηλεκτρονικά παιχνίδια (2019-2024)

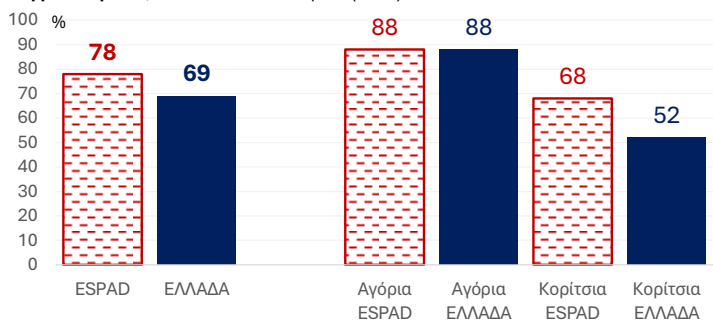
Γράφημα 47. Ποσοστό 16χρονων που έπαιξαν πολύ πρόσφατα ηλεκτρονικά παιχνίδια τις καθημερινές, στο σύνολο και ανα φύλο (2024)

Γράφημα 48. Ποσοστό 16χρονων που έπαιξαν πολύ πρόσφατα ηλεκτρονικά παιχνίδια τις καθημερινές (2019-2024)

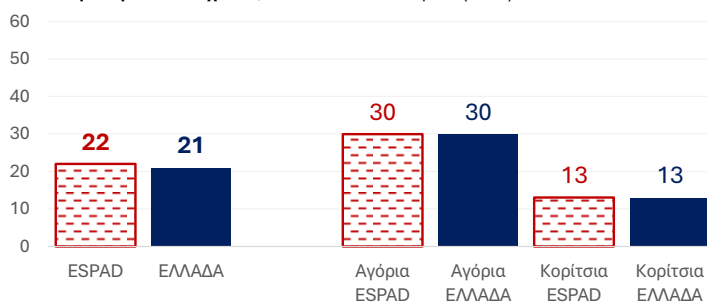
Γράφημα 49. Ποσοστό 16χρονων που έπαιξαν πολύ πρόσφατα ηλεκτρονικά παιχνίδια το Σαββατοκύριακο, στο σύνολο και ανα φύλο (2024)

Γράφημα 50. Ποσοστό 16χρονων που έπαιξαν πολύ πρόσφατα ηλεκτρονικά παιχνίδια το Σαββατοκύριακο (2019-2024)

Γράφημα 51. Ποσοστό 16χρονων που αναφέρουν σε ειδική κλίμακα ότι αντιμετωπίζουν προβλήματα από τη συχνότητα με την οποία παίζουν ηλεκτρονικά παιχνίδια, στο σύνολο και ανα φύλο (2024)

Γράφημα 52. Ποσοστό 16χρονων που αναφέρουν σε ειδική κλίμακα ότι αντιμετωπίζουν προβλήματα από τη συχνότητα με την οποία παίζουν ηλεκτρονικά παιχνίδια (2015-2024)

Μέσα κοινωνικής δικτύωσης

προσκόλληση

ESPAD

Το 2024

Σχεδόν οι μισοί/ες (48%) 16χρονοι στην Ελλάδα αναφέρουν σε ειδική κλίμακα* ότι αντιμετωπίζουν κάποια προβλήματα από τη συχνότητα με την οποία είναι στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (π.χ., οι ίδιοι θεωρούν ότι περνούν υπερβολικά πολύ χρόνο σε αυτά, χαλάει η διάθεσή τους όταν τα στερούνται, ή ότι οι γονείς τους παραπονιούνται για την προσκόλλησή τους σε αυτά).

Διαχρονικά

Έχει αυξηθεί σημαντικά την τελευταία 10ετία το ποσοστό των 16χρονων στην Ελλάδα που αναφέρουν κάποια προβλήματα από τη συχνότητα με την οποία είναι στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (από 36% το 2015, σε 44% το 2019 και 48% το 2024). Η μείωση αυτή χαρακτηρίζει με σχεδόν παρόμοιο τρόπο τα αγόρια και τα κορίτσια.

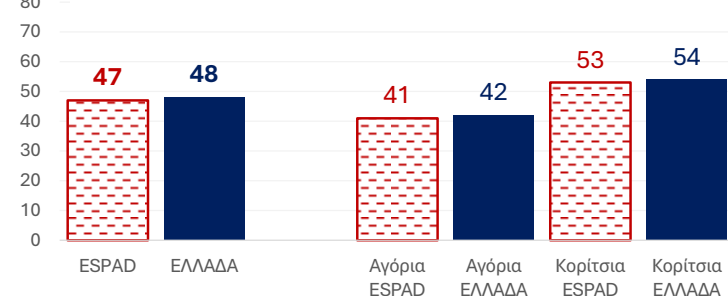
Ελλάδα vs ESPAD

Σε παρόμοιο ποσοστό (~48%) οι 16χρονοι στην Ελλάδα και στις περισσότερες από τις χώρες που συμμετέχουν στην πανευρωπαϊκή έρευνα ESPAD αντιμετωπίζουν κάποια προβλήματα από τη συχνότητα με την οποία είναι στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Επίσης, όπως και στην Ελλάδα, έτσι και στις περισσότερες χώρες πανευρωπαϊκά, αυξήθηκε την τελευταία 10ετία σημαντικά (ιδιαίτερα μεταξύ του 2015 και του 2019) το ποσοστό των εφήβων που αντιμετωπίζουν δυσκολία εξαιτίας της υπερβολικής ενασχόλησής τους με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (από 38% το 2015, σε 45% το 2019 και 47% το 2024),

Φύλα

Σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό τα κορίτσια (54%) απ' ό,τι τα αγόρια (42%) στην Ελλάδα αντιμετωπίζουν δυσκολία εξαιτίας της υπερβολικής ενασχόλησής τους με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Γράφημα 53. Ποσοστό 16χρονων που αναφέρουν σε ειδική κλίμακα ότι αντιμετωπίζουν προβλήματα από τη συχνότητα με την οποία είναι στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, στο σύνολο και ανα φύλο (2024)

Γράφημα 54. Ποσοστό 16χρονων που αναφέρουν σε ειδική κλίμακα ότι αντιμετωπίζουν προβλήματα από τη συχνότητα με την οποία είναι στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (2015-2024)

* Σημείωση: Οι μαθητές ρωτήθηκαν για το πόσο συμφωνούν ή διαφωνούν με προτάσεις σχετικά με προβλήματα που ενδεχομένως να αντιμετωπίζουν από την ενασχόλησή τους με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Μέσω των απαντήσεών τους υπολογίστηκε ακολούθως το ποσοστό εκείνων που αντιμετωπίζουν προβλήματα από τη συχνή ενασχόλησή τους με αυτά. Η κλίμακα περιγράφεται στο: Holstein et al (2014). Perceived problems with computer gaming and internet use among adolescents: measurement tool for non-clinical survey studies. BMC Public Health, 14(1), 361. <https://doi.org/10.1186/1471-2458-14-361>

Η ESPAD με μια ματιά

Η «Πανελλήνια έρευνα για τη χρήση ουσιών, άλλες εξαρτητικές συμπεριφορές και την ψυχοκοινωνική υγεία των έφηβων-μαθητών»

- **ξεκίνησε** το 1984 από την Ψυχιατρική Κλινική του Πανεπιστημίου Αθηνών και συνεχίζεται έως σήμερα από το ΕΠΙΨΥ (στο πλαίσιο του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης & Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά, ΕΚΤΕΠΝ), δίνοντας τη δυνατότητα διαχρονικής παρακολούθησης της εξέλιξης του φαινομένου στη χώρα για μία 40ετία
- αποτελεί από το 1995 το **εθνικό σκέλος** της Πανευρωπαϊκής έρευνας στον μαθητικό πληθυσμό για τη χρήση ουσιών, το αλκοόλ και άλλες εξαρτητικές συμπεριφορές (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs), η οποία συντονίζεται από το Institute of Clinical Physiology του National Research Council της Ιταλίας και υποστηρίζεται από τον Οργανισμό της ΕΕ για τα Ναρκωτικά (EUDA)
- **εστιάζει** στους μαθητές της Α' Λυκείου (15-16 ετών) και μελετά τη χρήση καπνού, αλκοόλ και άλλων ουσιών, άλλες εξαρτητικές συμπεριφορές (όπως τα τυχερά παιχνίδια και την υπερβολική ενασχόληση με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τα ηλεκτρονικά παιχνίδια), αλλά και άλλες συμπεριφορές υψηλού κινδύνου όπως την επιθετικότητα και το σχολικό εκφοβισμό, ενώ συλλέγει στοιχεία και για παράγοντες που συνδέονται με αυτές
- το 2024 η έρευνα **επαναλήφθηκε** στην Ελλάδα για 7η συνεχή τετραετία
- είναι σχολική έρευνα και η **μεθοδολογία** της βασίζεται στο πρωτόκολλο της πανευρωπαϊκής έρευνας ESPAD (www.espad.org) το οποίο ακολουθούν όλες οι χώρες που συμμετέχουν σε αυτήν προκειμένου να παράγονται συγκρίσιμα διακρατικά δεδομένα

Προτεινόμενη αναφορά

Φωτίου Α, Καναβού Ε, Σταύρου Μ & Κοκκέβη Α. (2025). Χρήση ουσιών, αλκοόλ, κάπνισμα & άλλες εξαρτητικές συμπεριφορές στους εφήβους: Σύνοψη Κύριων Ευρημάτων Πανελλήνιας Έρευνας στο Σχολικό Πληθυσμό για τη Χρήση Εξαρτησιογόνων Ουσιών και άλλες Εξαρτητικές Συμπεριφορές-Έρευνα ESPAD 2024. Αθήνα: ΕΠΙΨΥ, Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγείας, Νευροεπιστημών & Ιατρικής Ακρίβειας «ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΕΦΑΝΗΣ»

Fotiou A, Kanavou E, Stavrou M, & Kokkevi A. (2025). Substance use, alcohol, smoking and other addictive behaviour in adolescents: Summary of Key Findings of the Greek Nationwide School Population Survey on Substance Use and other Addictive Behaviours-ESPAD-Greece 2024. Athens, University Mental Health, Neurosciences & Precision Medicine Research Institute "COSTAS STEFANIS" (UMHRI)

Πληροφορίες

ΕΠΙΨΥ | Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγείας, Νευροεπιστημών και Ιατρικής Ακρίβειας «ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΕΦΑΝΗΣ»

Ιστοσελίδα: www.epipsi.gr | E: espad@epipsi.gr | T: 210

6170814-5 <https://www.facebook.com/EPIPSI.UMHRI>

Η έρευνα του 2024

Υλοποίηση: ΕΠΙΨΥ

Συλλογή δεδομένων: Μάρτιος-Μάιος 2024

Πληθυσμός αναφοράς: 16χρονοι μαθητές Α' Λυκείου

Δειγματοληπτικό πλαίσιο: Κατάλογοι ΥΠΑΙ&Α όλων των σχολικών μονάδων της χώρας, συμπεριλαμβανομένων των ιδιωτικών

Δειγματοληπτική μονάδα: Σχολικό τμήμα

Δειγματοληψία: Πιθανοτική, πολυσταδιακή, στρωματοποιημένη, τυχαία

Αντιπροσωπευτικότητα: Σε επίπεδο χώρας και περιφερειών

Μέθοδος συλλογής δεδομένων: Συμπλήρωση ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου στο σχολείο

Δείγμα: 6810 μαθητές από 488 σχολεία

Ηθικές διασφαλίσεις: Έγκριση ερευνητικού πρωτοκόλλου από ΙΕΠ/ΥΠΑΙ&Α και Επιτροπή Ηθικής του ΕΠΙΨΥ. Ανώνυμο ερωτηματολόγιο. Προαιρετική συμμετοχή. Ενεργητική ενημερωμένη συναίνεση γονιών και μαθητών

Χρηματοδότηση: Υπουργείο Υγείας

Υποστήριξη: Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης & Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά (ΕΚΤΕΠΝ)

Η Ομάδα ESPAD στο ΕΠΙΨΥ

Άννα Κοκκέβη, Ομότ. Καθ. Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ, Μέλος ΔΣ ΕΠΙΨΥ (Υψηλή εποπτεία)

Τάσος Φωτίου, PhD, Επικεφαλής Τομέα Επιδημιολογίας στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης & Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά (ΕΚΤΕΠΝ) του ΕΠΙΨΥ (επιστημονική και εκτελεστική διεύθυνση)

Ελευθερία Καναβού, MSc, Επικεφαλής Τομέα Αναλύσεων στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης & Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά (ΕΚΤΕΠΝ) του ΕΠΙΨΥ (διαχείριση και ανάλυση δεδομένων)

Μυρτώ Σταύρου, MSc, Ερευνητική συνεργάτιδα

Clive Richardson, Ομότ. Καθ. Εφαρμοσμένης στατιστικής Παντείου Παν/μίου Κοινωνικών & Πολιτικών Επιστημών (Εποπτεία δειγματοληψίας)

Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγείας, Νευροεπιστημών & Ιατρικής Ακρίβειας «ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΕΦΑΝΗΣ» | ΕΠΙΨΥ

European School Survey Project on Alcohol & Other Drugs

ΕΚΤΕΠΝ | Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης & Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά, το Αλκοόλ και άλλες εξαρτητικές συμπεριφορές

Οργανισμός της ΕΕ για τα Ναρκωτικά (EUDA)